

PROTECTED (OR UNPROTECTED?) AREAS

Anca Ileana Dușcă

Assoc. Prof., PhD, University of Craiova

Abstract: A protected area is defined by IUCN, "a geographical area well defined, recognized and managed by legal means or other, in order to promote long-term conservation of nature, ecosystem services and cultural values related to it". Generally, these protected areas are characterized by either prohibiting or restricting human activities or denying access in order that they remain uninhabited and largely undisturbed. We talk about nature reserves, national parks, hunting reserves, natural monuments and parks, the watchword should be protecting, conserving, improving their condition. Reality, national and international, however, is that many of the rules of protection and conservation are ignored or deliberately violated. This state is amply shown by international, European and national documents.

Keywords: the "polluter pays" principle, principle of preventive responsibility, environment protection, protected areas.

Ariile protejate

Biodiversitatea¹, diversitatea biologică, reprezentată de ansamblul faunei și florei de pe glob, din cauza activităților umane a suferit pierderi ireversibile², astfel că ariile protejate – constituirea, menținerea, creșterea numărului acestora – se impune cu necesitate³.

O arie protejată⁴ este, conform definiției IUCN⁵, „un spațiu geografic clar definit, recunoscut și gestionat, prin mijloace legale sau de altă natură, cu scopul de a favoriza

---

¹ A se vedea: O.E.Sala, F.S. Chapin, J.J.Armesto, E. Berlow, J. Bloomfield, R. Dirzo, E. Huber-Sanwald, L.F.Huenneke, R.B.Jackson, A.Kinzig, R. Leemans, D.M. Lodge, H.A. Mooney, M. Oesterheld, N.L. Poff, M.T. Sykes, B.H. Walker, M. Walker, D.H. Wall, *Global biodiversity scenarios for the year 2100*, *Science*, 287/2000, pp. 1770-1774; J.M.Scott, F.W. Davis, R. McGhie, R.G. Wright, C.Groves, J. Estes, *Nature reserves : Do they capture the full range of America's biological diversity?*, *Ecological Applications*, 11/2001, pp.999-1007.

² A se vedea: K. R. Jones, O. Venter, R. A. Fuller, J. R. Allan, S. L. Maxwell, P. J. Negret, J. E. M. Watson, *One-third of global protected land is under intense human pressure ; Human pressure is present in a third of the land designated as protected, globally*, *Science*, 18 Mai 2018, pp. 788-791; A.Fl.Gavriluță Vătămanu, *Implications of Government on Sustainable development*, *Journal of Public Administration, Finance and Law*, Issue 10/2016, pag.32; C.J.Bennett, M.Howlett, *The lessons of learning: Reconciling theories of policy learning and policy change*, *Policy Sciences*, nr.25, 1992, pag.275-294; S.Bernstein, *Liberal environmentalism and global environmental governance*, *Global Environmental Politics*, nr.2(3), 2002, pag. 1-16; C.Burghelea, *The sustainable development model*, *Theoretical and Applied Economics*, 2012, pag.96-107; P.Calanter, *Sustainable Urban Development Policies Quality-Access to Success*, 2011; <http://web.b.ebscohost.com/abstract?site=ehost&scope=site&jrnl> – consultat la data de 7 noiembrie 2018.

³ A se vedea și: C. Bradshaw, I. Craigie, W. F. Laurance, *National emphasis on high-level protection reduces risk of biodiversity decline in tropical forest reserves*, *Biological Conservation* nr.190/2015, pp.115-122; S.Dovers, *A framework for scaling and framing policy problems in sustainability*, *Ecological Economics*, nr.12/1995, pp. 93-106; S.Dovers, *Sustainability: Demands on policy*, *Journal of Public Policy*, nr.16/1996, pp.303-318; S.Dovers, *Environment and sustainability policy: Creation, implementation, evaluation*, Sydney: Federation Press, London: Routledge, 2005, pag.17; R.Klein, *Learning from others: Shall the last be the first?* *Journal of Health Politics, Policy and Law*, nr.22/1997, pp.1267-1278; K.Gorica, D.Kripa, E.Zenelaj, *The Role of Local Government in Sustainable Development*, *Acta Universitatis Danubius.(Economica)*, Vol 8, nr. 2/2012.

conservarea pe termen lung a naturii, a serviciilor ecosistemice și a valorilor culturale legate de aceasta”. La rândul său, actul normativ cadru privind protecția mediului, O.U.G. nr. 195/2005 definește aria protejată⁶ ca fiind zona terestră, acvatică și/sau subterană cu perimetrul legal stabilit și având un regim special de ocrotire și conservare, în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură. În strânsă legătură cu ariile protejate sunt și monumentele naturii, definite de O.U.G. nr. 195/2005 ca fiind speciile de plante și animale rare sau periclitare, arborii izolați, formațiuni și structuri de interes științific sau peisagistic⁷.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului împreună cu autoritățile publice centrale și locale, după caz, elaborează reglementări tehnice privind măsurile de protecție a ecosistemelor, de conservare și utilizare durabilă a componentelor diversității biologice. La proiectarea lucrărilor care pot modifica o arie naturală protejată este obligatorie procedura de evaluare a impactului asupra acesteia, urmată de avansarea soluțiilor tehnice de menținere a zonelor de habitat natural, de conservare a funcțiilor ecosistemelor și de protecție a speciilor sălbatice de floră și faună, inclusiv cele migratoare, cu respectarea alternativei și a condițiilor impuse prin acordul de mediu, automonitorizarea și monitorizarea de către structurile de administrare până la îndeplinirea acestora⁸.

Respectarea prevederilor din planurile de management și regulamentele ariilor naturale protejate conform legislației specifice, este obligatorie. Pe suprafața ariilor naturale protejate sunt interzise: a) accesul cu mijloace motorizate care utilizează carburanți fosili în scopul practicării de sporturi, cu excepția drumurilor permise accesului public; b) exploatarea oricăror resurse minerale neregenerabile din parcurile naționale, rezervațiile naturale, rezervațiile științifice, monumentele naturii, și deci zonele de protecție strictă, zonele de protecție integrală și zone de management durabil ale parcurilor naturale; c) orice activitate de obținere, cultivare, depozitare, prelucrare, comercializare a organismelor modificate genetic⁹.

O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice¹⁰ are ca scop, după cum rezultă și din titlul său, garantarea

⁴J.-M. Breton, *Aires protégées, gestion participative des ressources environnementales et développement touristique durable et viable dans les régions ultra-périphériques, Études caribéennes*, 12 Avril 2009, mis en ligne le 15 avril 2009, <http://journals.openedition.org/etudescaribeennes/3560> - consultat la 7 noiembrie 2018; Ch.Cans, *Les parcs nationaux sont morts : vive les parcs nationaux de développement local*, AJDA, 17 juillet/2006, pp. 1431-1436; J.M.Fevrier, *Les parcs à l'heure de la réforme*, *Environnement*, LexisNexis Jurisclasseur, n° 6/2006, pp. 9-14; G.Filoché, *La réforme des parcs nationaux français. Diversification des acteurs, redéfinitions de compétences et des outils de gestion*, REDE, 2007-3/2007, pp. 309-320; R.Romi, *Parcs nationaux: une nouvelle donne en forme de rapprochement avec les parcs naturels régionaux*, *Droit de l'environnement*, nr.140/2006, pp. 217-219; R. Romi, *Parcs nationaux : fin ou renouveau d'un modèle juridique ?*, RJE, 2007-1 : 37-52, DOI : [10.3406/rjenv.2007.4616](https://doi.org/10.3406/rjenv.2007.4616).

⁵Uniunea internațională pentru conservarea naturii (*International Union for Conservation of Nature* sau *Union internationale pour la conservation de la nature*, acronim frecvent, **IUCN**) este o organizație internațională fondată în octombrie 1948 dedicată conservării resurselor naturale. A fost fondată în 1948 și are sediul în Elveția, în localitatea Gland de pe malul lacului Geneva. IUCN reunește 83 de state, 108 agenții guvernamentale, 766 organizații non-guvernamentale și circa 10.000 de experți și oameni de știință din țările întregii lumi. https://ro.wikipedia.org/wiki/Uniunea_Internațională_pentru_Conservarea_Naturii; <https://www.iucn.org/> - consultat la data de 9 noiembrie 2018.

⁶Art. 2 pct. 6 din O.U.G. nr. 195/2005. Art. 2 pct. 5. Definește aria/sit-ul ca fiind o zonă definită geografic exact delimitată. (M.Of. 1196din 30.12.2005).

⁷Art. 2 pct. 45 din O.U.G. nr. 195/2005.

⁸Art. 49 alin. (1) și (3) din O.U.G. nr. 195/2005.

⁹Art. 52 alin. (1)-(3) din O.U.G. nr. 195/2005.

¹⁰M.Of. 442din2007.06.29. Modificată prin mai multe acte normative dintre care amintim doar: Ordonanța de urgență nr. 75/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul protecției mediului și al

conservării și utilizării durabile a patrimoniului natural, obiectiv de interes public major și componentă fundamentală a strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă¹¹.

Obiectul reglementării îl constituie: a) asigurarea diversității biologice, prin conservarea habitatelor naturale¹², a florei și faunei sălbatice pe teritoriul României; b) menținerea sau restabilirea într-o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și a speciilor din flora și fauna sălbatică; c) identificarea bunurilor patrimoniului natural care necesită un regim special de ocrotire, pentru conservarea și utilizarea durabilă a acestora; d) categoriile de arii naturale protejate, tipurile de habitate naturale, speciile de floră și faună sălbatică; e) constituirea, organizarea și extinderea rețelei naționale de arii naturale protejate, precum și reglementarea regimului acesteia; f) regimul de administrare a ariilor naturale protejate și procedurile de instituire a regimului de protecție pentru alte arii naturale și bunuri ale patrimoniului natural; g) măsurile pentru ocrotirea și conservarea speciilor de animale și plante sălbatice periclitate, vulnerabile, endemice și/sau rare, precum și cele pentru protecția formațiunilor geomorfologice și peisagistice de interes ecologic, științific, estetic, cultural-istoric și de altă natură, a bunurilor naturale de interes speologic, paleontologic, geologic, antropologic și a altor bunuri naturale cu valoare de patrimoniu natural¹³, existente în perimetrele ariilor naturale protejate și/sau în afara acestora; h) responsabilitățile și atribuțiile pentru punerea în aplicare a prevederilor ordonanței¹⁴.

Rezultă că nu fac obiectul reglementării: a) parcurile și grădinile publice și private de agrement, cu excepția cazurilor în care acestea au elemente și bunuri cu valoare de patrimoniu natural; b) rezervațiile semincere agricole și silvice, cu scop productiv, rezervațiile de resurse genetice vegetale și animale în scopuri economice, rezervațiile destinate unor scopuri științifice sectoriale existente pe terenurile unor instituții publice sau private de cercetare și producție, precum și alte asemenea, organizate și gestionate de proprietarii sau administratorii lor legali, cu excepția cazurilor în care acestea au elemente cu valoare de patrimoniu natural; c) grădinile botanice, parcurile dendrologice, grădinile zoologice, acvariile, terariile, cu excepția cazurilor în care acestea dețin specii de plante și animale sălbatice aflate sub regim special de protecție și conservare ca bunuri ale patrimoniului natural; d) colecțiile muzeistice, cu excepția celor care dețin piese a căror valoare de patrimoniu natural este atestată de autoritățile științifice competente; e) zonele de

---

regimului străinilor(M.Of. 631 din 19 iulie 2018); Legea 158/2018 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice(M.Of. 581 din 6 iulie 2018); Legea nr. 148/2018 pentru modificarea alin. (1) al art. 38 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice(M.Of. 523 din 22 iunie 2018); Ordonanța de urgență nr. 13/2018 pentru modificarea unor acte normative din domeniul protecției mediului(M.Of. 218 din 7 martie 2018); Legea 95/2016 privind înființarea Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate și pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice(M.Of. 369 din 11 mai 2016).

¹¹Art. 1 din O.U.G. nr. 57/2007.

¹²Potrivit art. 4 pct.2. din O.U.G. nr. 57/2007 *habitatele naturale* sunt zonele terestre, acvatice sau subterane, în stare naturală sau seminaturală, ce se diferențiază prin caracteristici geografice, abiotice și biotice; pct. 3. *tipuri de habitate naturale de interes comunitar* - acele tipuri de habitate care: a) sunt în pericol de dispariție în arealul lor natural; b) au un areal natural redus ca urmare a restrângerii acestuia sau datorită faptului că în mod natural suprafața sa este redusă; c) sunt eșantioane reprezentative cu caracteristici tipice pentru una sau mai multe dintre cele 5 regiuni biogeografice specifice pentru România: alpină, continentală, panonică, stepică și pontică. Pct. 4. *tipuri de habitate naturale prioritare* - tipurile de habitate naturale în pericol de dispariție, pentru a căror conservare Comunitatea Europeană are o responsabilitate particulară, ținând cont de proporția arealului lor natural de răspândire. Pct. 6. *habitat al unei specii* - mediul definit prin factori abiotici și biotici, în care trăiește o specie în orice stadiu al ciclului biologic.

¹³*Bun de patrimoniu natural* – componentă a patrimoniului natural care necesită regim special de ocrotire, conservare și utilizare durabilă în beneficiul generațiilor prezente și viitoare (art. 4 pct. 16).

¹⁴ Art. 2 din O.U.G. nr. 57/2007.

protecție specială, sanitară, hidrologică, hidrogeologică și alte asemenea, cu perimetru delimitat și gestionate ca zone de protecție specială pentru diverse obiective, potrivit unor reglementări speciale, cu excepția cazurilor în care pe aceste terenuri există bunuri ale patrimoniului natural¹⁵.

Pentru asigurarea măsurilor speciale de protecție și conservare *in situ* a bunurilor patrimoniului natural se instituie un regim diferențiat de protecție, conservare și utilizare, potrivit următoarelor categorii de arii naturale protejate: a) de interes național: rezervații științifice¹⁶, parcuri naționale¹⁷, monumente ale naturii¹⁸, rezervații naturale¹⁹, parcuri

¹⁵Art. 3 din O.U.G. nr. 57/2007.

¹⁶Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, rezervațiile științifice* sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate naturale terestre și/sau acvatice, cuprinzând elemente reprezentative de interes științific sub aspect floristic, faunistic, geologic, speologic, paleontologic, pedologie sau de altă natură. Mărimea rezervațiilor științifice este determinată de arealul necesar pentru asigurarea integrității zonei protejate. Managementul rezervațiilor științifice asigură un regim strict de protecție prin care habitatele sunt păstrate într-o stare pe cât posibil neperturbată. În aceste zone se interzice desfășurarea oricăror activități umane, cu excepția activităților de cercetare, educație și de ecoturism cu limitările descrise în planurile de management, cu acordul forului științific competent și al administratorului rezervației științifice. Rezervațiile științifice corespund categoriei I IUCN (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii) "Rezervație Naturală Strictă: arie protejată, administrată în principal în scopuri științifice".

¹⁷Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, parcurile naționale* sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor eșantioane reprezentative pentru spațiul biogeografic național, cuprinzând elemente naturale cu valoare deosebită sub aspectul fizico-geografic, floristic, faunistic, hidrologic, geologic, paleontologic, speologic, pedologie sau de altă natură, oferind posibilitatea vizitării în scopuri științifice, educative, recreative și turistice. Managementul parcurilor naționale asigură menținerea cadrului fizico-geografic în stare naturală, protecția ecosistemelor, conservarea resurselor genetice și a diversității biologice în condiții de stabilitate ecologică, prevenirea și excluderea oricărei forme de exploatare a resurselor naturale și a folosințelor terenurilor, incompatibilă scopului atribuit. Regimul de gospodărire se stabilește prin regulamente și planuri proprii de protecție și conservare aprobate de autoritățile naționale științifice și administrative abilitate, potrivit dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență. În perimetrele lor vor fi cuprinse ecosisteme sau fracțiuni de ecosisteme terestre și acvatice cât mai puțin influențate prin activități umane. Elementele cu valoare deosebită de pe cuprinsul parcurilor naționale pot fi delimitate și puse sub un regim strict de protecție ca rezervații științifice. Parcurile naționale se întind în general pe suprafețe mari de teren. În perimetrul parcurilor naționale sunt admise doar activitățile tradiționale practicate numai de comunitățile din zona parcului național, activități tradiționale ce vor fi reglementate prin planul de management. Parcurile naționale corespund categoriei II IUCN "Parc național: arie protejată administrată în special pentru protecția ecosistemelor și pentru recreere".

¹⁸Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, monumente ale naturii* sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite, reprezentate de specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice ori amenințate cu dispariția, arbori seculari, asociații floristice și faunistice, fenomene geologice - peșteri, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, cascade și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea sau raritatea lor. Dacă monumentele naturii nu sunt cuprinse în perimetrul altor zone aflate sub regim de protecție, pentru asigurarea integrității lor se vor stabili zone de protecție obligatorie, indiferent de destinația și de deținătorul terenului. Managementul monumentelor naturii se face după un regim strict de protecție care asigură păstrarea trăsăturilor naturale specifice. În funcție de gradul lor de vulnerabilitate, accesul populației poate fi limitat sau interzis. Monumentele naturii corespund categoriei III IUCN "Monument natural: arie protejată administrată în special pentru conservarea elementelor naturale, specifice".

¹⁹Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, rezervațiile naturale* sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologie. Mărimea lor este determinată de arealul necesar asigurării integrității elementelor protejate. Managementul rezervațiilor naturale se face diferențiat, în funcție de caracteristicile acestora, prin măsuri active de gospodărire pentru a asigura menținerea habitatelor și/sau în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice. Pe lângă activitățile științifice, după caz, pot fi admise activități turistice, educaționale, organizate. Sunt admise unele activități de valorificare durabilă a unor resurse naturale. Sunt interzise folosințele ale terenurilor sau exploatarea resurselor care dăunează obiectivelor atribuite. Potrivit scopului pentru care au fost desemnate, rezervațiile

naturale²⁰; b) de interes internațional: situri naturale ale patrimoniului natural universal²¹, geoparcuri²², zone umede de importanță internațională²³, rezervații ale biosferei²⁴; c) de

naturale pot avea caracter predominant: botanic, zoologic, forestier, geologic, paleontologic, peisagistic, speologic, de zonă umedă, marină, de resurse genetice și altele. Aceste rezervații corespund categoriei IV IUCN, și anume arie de gestionare a habitatelor/speciilor: arie protejată administrată în special pentru conservare prin intervenții de gospodărire.

²⁰Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, parcurile naturale* sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/sau culturală, deseori cu o mare diversitate biologică. Managementul parcurilor naturale urmărește menținerea interacțiunii armonioase a omului cu natura prin protejarea diversității habitatelor și peisajului, promovând păstrarea folosințelor tradiționale ale terenurilor, încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale ale populației locale. De asemenea, se oferă publicului posibilități de recreere și turism și se încurajează activitățile științifice și educaționale. Parcurile naturale corespund categoriei V IUCN "Peisaj protejat: arie protejată administrată în principal pentru conservarea peisajului și recreere".

²¹Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, siturile naturale ale patrimoniului natural universal* sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor zone de habitat natural în cuprinsul cărora există elemente naturale a căror valoare este recunoscută ca fiind de importanță universală. Mărimea arealului lor este determinată de cerințele pentru asigurarea integrității și conservării elementelor supuse acestui regim de protecție. În cuprinsul acestor zone pot exista comunități umane ale căror activități sunt orientate pentru o dezvoltare compatibilă cu cerințele de protecție și conservare ale sitului natural. Managementul siturilor naturale ale patrimoniului natural universal se realizează în conformitate cu regulamentele și planurile proprii de protecție și conservare, cu respectarea prevederilor Convenției privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural, de sub egida UNESCO.

²²Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, geoparcul* este un teritoriu ce cuprinde elemente de interes geologic deosebit, alături de elemente de interes ecologic, arheologic, istoric și cultural. Caracteristicile geologice sunt cuprinse într-un număr de situri de importanță științifică, educațională sau estetică, reprezentative pentru un anumit moment din istoria Pământului ori pentru anumite evenimente sau procese geologice. Un geoparc are limite bine definite, o suprafață suficient de mare și o strategie de dezvoltare teritorială în folosul comunităților locale, a căror existență este bazată pe valorificarea resurselor naturale și culturale, pe principiul dezvoltării durabile. Geoparcurile sunt zone cu așezări umane astfel gestionate încât să constituie modele de dezvoltare a comunităților în armonie cu mediul natural. Geoparcul are o structură de administrare proprie care, în parteneriate locale și naționale, asigură conservarea patrimoniului natural și cultural și propune metode noi de protecție, educație, cooperare în scopul dezvoltării socioeconomice, îmbunătățirii condițiilor de viață din mediul rural și întăririi identității locale. Managementul unui geoparc se realizează în conformitate cu strategia de dezvoltare teritorială identificată și în conformitate cu recomandările UNESCO și Cartei Rețelei Europene a Geoparcurilor. Pentru asigurarea managementului siturilor geologice, naturale, istorice, culturale, precum și pentru valorificarea resurselor naturale disponibile, potrivit cerințelor de consum ale populațiilor locale, în cuprinsul geoparcului se pot delimita zone cu regim diferențiat de protecție, de conservare și de valorificare a resurselor, după cum urmează: 1. zone strict protejate, având regimul de protecție și conservare a rezervațiilor științifice; 2. zone tampon, cu rol de protecție a zonelor strict protejate și în care sunt admise activități limitate de valorificare a resurselor disponibile, în conformitate cu autorizațiile date de administrația geoparcului.

²³Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, zonele umede de importanță internațională* sunt acele arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției și conservării siturilor naturale cu diversitatea biologică specifică zonelor umede. Managementul acestor zone se realizează în scopul conservării lor și al utilizării durabile a resurselor biologice pe care le generează, în conformitate cu prevederile Convenției privind conservarea zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice.

²⁴Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, rezervațiile biosferei* sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor zone de habitat natural și a diversității biologice specifice. Rezervațiile biosferei se întind pe suprafețe mari și cuprind un complex de ecosisteme terestre și/sau acvatice, lacuri și cursuri de apă, zone umede cu comunități biocenotice floristice și faunistice unice, cu peisaje armonioase naturale sau rezultate din amenajarea tradițională a teritoriului, ecosisteme modificate sub influența omului și care pot fi readuse la starea naturală, comunități umane a căror existență este bazată pe valorificarea resurselor naturale, pe principiul dezvoltării durabile și armonioase. Mărimea rezervațiilor biosferei este determinată de cerințele de protecție și conservare eficiente ale mediului natural și ale diversității biologice specifice. Managementul rezervațiilor biosferei se realizează conform unor regulamente și planuri de protecție și conservare proprii, în conformitate cu recomandările Programului Om - Biosferă de sub egida UNESCO. Dacă în perimetrul rezervațiilor biosferei sunt cuprinse și situri naturale ale patrimoniului universal, managementul

interes comunitar sau situri "Natura 2000": situri de importanță comunitară²⁵, arii speciale de conservare²⁶, arii de protecție specială avifaunistică²⁷; d) de interes județean sau local: stabilite numai pe domeniul public/privat al unităților administrativ-teritoriale, după caz²⁸.

Instituirea regimului de arie naturală protejată se face: a) prin lege, pentru siturile naturale ale patrimoniului natural universal; b) prin hotărâre a Guvernului, pentru rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale, zone umede de importanță internațională, rezervații ale biosferei, geoparcuri, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică; c) prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, pentru siturile de importanță comunitară, cu avizul Academiei Române; d) prin hotărâri ale consiliilor județene sau locale, pentru arii naturale protejate, de interes județean sau local²⁹. Propunerile pentru instituirea regimului de arie naturală protejată, din inițiativa oricărei persoane fizice sau juridice, se înaintează autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, în vederea promovării actului normativ de desemnare a acestora³⁰.

---

rezervației se realizează cu respectarea prevederilor Convenției privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural, de sub egida UNESCO. Pentru asigurarea protecției și conservării unor zone de habitat natural și a diversității biologice specifice, precum și pentru valorificarea resurselor naturale disponibile, potrivit cerințelor de consum ale populațiilor locale și în limitele potențialului biologic natural de regenerare a acestor resurse, în cuprinsul rezervațiilor biosferei se pot delimita zone cu regim diferențiat de protecție ecologică, de conservare și de valorificare a resurselor, după cum urmează: 1. zone strict protejate, având regimul de protecție și conservare a rezervațiilor științifice; 2. zone tampon, cu rol de protecție a zonelor strict protejate și în care sunt admise activități limitate de valorificare a resurselor disponibile, în conformitate cu autorizațiile date de administrația rezervației; 3. zone de reconstrucție ecologică, în care se realizează măsuri de refacere a mediului deteriorat.

²⁵Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, siturile de importanță comunitară* reprezintă acele arii care, în regiunea sau în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea sau restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale din anexa nr. 2 sau a speciilor de interes comunitar din anexa nr. 3 și care pot contribui astfel semnificativ la coerența rețelei "NATURA 2000" și/sau contribuie semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunea ori regiunile biogeografice respective. Pentru speciile de animale cu areal larg de răspândire, siturile de importanță comunitară ar trebui să corespundă zonelor din areal în care sunt prezenți factori abiotici și biotici esențiali pentru existența și reproducerea acestor specii. Propunerile de situri de importanță comunitară se stabilesc prin ordin al autorității publice centrale pentru protecția mediului, pe baza criteriilor enunțate în anexa nr. 7.

²⁶Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, ariile speciale de conservare* sunt acele arii naturale protejate de interes comunitar ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și/sau a populațiilor speciilor pentru care situl este desemnat. Ariile naturale de conservare sunt special desemnate pentru conservarea tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în anexele nr. 2 și 3. Managementul ariilor speciale de conservare necesită planuri de management adecvate, specifice siturilor desemnate sau integrate în alte planuri de management, și măsuri legale, administrative sau contractuale în scopul evitării deteriorării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și a perturbării speciilor pentru care zonele au fost desemnate. Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă sau nu este necesar pentru managementul ariei speciale de conservare, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, singur sau în combinație cu alte planuri ori proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, având în vedere obiectivele de conservare a acesteia, conform prevederilor art. 28 din prezenta ordonanță de urgență. Ariile speciale de conservare se desemnează prin hotărâre a Guvernului, după recunoașterea statutului lor de către Comisia Europeană, și vor face parte din rețeaua europeană "Natura 2000".

²⁷Potrivit Anexei Nr. 1: *Scopul și regimul de management, ariile de protecție specială avifaunistică* sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția speciilor de păsări migratoare sălbatice, mai ales a celor prevăzute în anexele nr. 3 și 4 A. Managementul ariilor speciale de protecție se realizează ca și pentru ariile speciale de conservare. Ariile speciale de protecție sunt desemnate prin hotărâre a Guvernului și fac parte din rețeaua europeană "NATURA 2000".

²⁸Art. 5 din O.U.G. nr. 57/2007.

²⁹Art. 8 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007.

³⁰Art. 8 alin. (20) din O.U.G. nr. 57/2007.

Și documente europene stabilesc obligația protejării anumitor arii de importanță deosebită. În acest sens, *Directiva Consiliului din 2 aprilie 1979 privind conservarea păsărilor sălbatice*³¹, stabilește, în Articolul 1, că se referă la conservarea tuturor speciilor de păsări care se găsesc în stare sălbatică pe teritoriul european al statelor membre pentru care se aplică tratatul. Directiva reglementează protejarea, gestionarea și controlul asupra acestor specii și stabilește normele pentru exploatarea acestora³². Statele membre iau măsurile necesare pentru a menține populația speciilor menționate mai sus la un nivel care să îndeplinească condițiile ecologice, științifice și culturale, ținând seama în același timp de condițiile economice și de recreere sau pentru a adapta populația acestor specii la nivelul respectiv³³. Ținând seama de cerințele precizate statele membre iau măsurile care se impun pentru a conserva, menține sau restabili o diversitate și o suprafață pentru habitate suficiente pentru toate speciile de păsări menționate la articolul 1³⁴. Conservarea, menținerea și restabilirea biotopurilor și a habitatelor presupun, în primul rând, următoarele măsuri: (a) crearea unor arii protejate; (b) întreținerea și gestionarea habitatelor situate în interiorul și în afara zonelor de protecție, conform nevoilor ecologice; (c) restabilirea biotopurilor distruse; (d) crearea de biotopuri.

Și *Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică*³⁵ urmărește să contribuie la menținerea biodiversității prin conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică de pe teritoriul statelor membre în care se aplică tratatul³⁶. În acest sens, conform Articolului 3, se instituie o rețea ecologică europeană coerentă, care să reunească ariile speciale de conservare, cu denumirea de Natura 2000. Compusă din situri care adăpostesc tipurile de habitate naturale enumerate în anexa I și habitatele speciilor enumerate în anexa II, această rețea permite menținerea sau, după caz, readucerea la un stadiu corespunzător de conservare în aria lor de extindere naturală a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor respective. Sistemul Natura 2000 va include arii speciale de protejare clasificate de statele membre în temeiul Directivei 79/409/CEE. Fiecare stat membru contribuie la punerea în aplicare a sistemului Natura 2000 proporțional cu gradul de reprezentare a tipurilor de habitate naturale sau a habitatelor speciilor prevăzute la alineatul (1) pe teritoriul său. În acest sens, fiecare stat membru desemnează anumite situri, în conformitate cu articolul 4, ca arii speciale de conservare, ținând seama de obiectivele stabilite la alineatul (1). Dacă este necesar, statele membre contribuie la îmbunătățirea coerenței ecologice a sistemului Natura 2000, prin menținerea și, după caz, dezvoltarea acelor elemente de peisaj care sunt de o importanță majoră pentru flora și fauna sălbatică, în conformitate cu articolul 10³⁷.

³¹(79/409/CEE) (JO L 103, 25.4.1979, p. 1) Modificată prin: Directiva Consiliului 81/854/EEC din 19. 10. 1981 (L 319 3 7.11.1981); Directiva Comisiei 85/411/EEC din 25.07.1985, (L 233 33 30.8.1985); Directiva Consiliului 86/122/EEC din 8.04. 1986, (L 100 22 16.4.1986); Directiva Comisiei 91/244/EEC din 6.03.1991, (L 115 41 8.5.1991); Directiva Consiliului 94/24/EC din 8.06. 1994, (L 164 9 30.6.1994); Directiva Comisiei 97/49/EC din 29.07.1997, (L 223 9 13.8.1997); Regulamentul (CE) nr. 807/2003 al Consiliului din 14.04.2003, (L 122 36 16.5.2003); Directiva 2006/105/CE a Consiliului din 20.11.2006, (L 363 368 20.12.2006); Directiva 2008/102/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19.11. 2008, (L 323 31 3.12.2008).

³²(2) Prezentă directivă se aplică păsărilor, precum și ouălor, cuiburilor și habitatelor acestora.

³³Articolul 2.

³⁴Articolul 3.

³⁵JO L 206, 22.7.1992, p. 7.

³⁶Articolul 2. (2) În temeiul prezentei directive, se adoptă măsuri de menținere sau readucere la un stadiu corespunzător de conservare a habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică de importanță comunitară. (3) Măsurile adoptate în temeiul prezentei directive trebuie să țină seama de condițiile economice, sociale și culturale, precum și de caracteristicile regionale și locale.

³⁷O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice a apărut având în vedere necesitatea și urgența compatibilizării depline a legislației naționale cu cea a Uniunii Europene în domeniul protecției naturii și ținând cont de faptul că prevederile Directivei 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice și ale Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor

Convenția asupra zonelor umede, de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice, încheiată la Ramsar, la 2 februarie 1971, sub egida UNESCO și amendată prin Protocolul de la Paris din 3 decembrie 1982 prevede, în articolul 3 că părțile contractante elaborează și aplică planurile lor de amenajare, astfel încât să favorizeze conservarea zonelor umede înscrise pe listă și, pe cât posibil, utilizarea rațională a zonelor umede din teritoriul lor. Fiecare parte contractantă ia măsurile necesare pentru a fi informată de îndată ce este posibil despre modificările caracteristicilor ecologice ale zonelor umede situate pe teritoriul său și înscrise pe listă, care s-au produs, sunt în curs sau susceptibile de a se produce ca urmare a evoluțiilor tehnologice, a poluării sau a unei alte intervenții umane; informațiile privind asemenea modificări vor fi transmise fără întârziere organizației sau guvernului care răspunde de funcțiile biroului permanent specificate la art. 8³⁸. Fiecare parte contractantă favorizează conservarea zonelor umede și păsărilor acvatice, creând rezervații naturale în zonele umede, acestea fiind sau nu înscrise pe listă, și asigură în mod adecvat supravegherea lor. În cazul în care o parte contractantă, pentru motive urgente de interes național, retrage o zonă umedă înscrisă pe listă sau îi reduce întinderea, ea va trebui să compenseze, pe cât posibil, orice pierdere de resurse în zone umede și, în mod special, ea va trebui să creeze noi rezervații naturale pentru păsările acvatice și pentru protecția, în aceeași regiune sau în alt loc, a unei părți convenabile din habitatul lor anterior³⁹.

...sau nu?!

Documentele de mai sus, interne, europene sau internaționale, ne-au arătat că biodiversitatea, fauna, flora fac obiectul interesului autorităților de gradele menționate, dar realitatea ne demonstrează că protejarea anumitor zone nu are efectele scontate deoarece, de exemplu,

---

naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică trebuie transpuse în legislația națională, iar pentru aplicarea Regulamentului Consiliului (CE) nr. 348/81 privind regulile comune pentru importul produselor derivate din balene sau din alte cetacee, a Regulamentului Consiliului (CE) nr. 3.254/91 privind interzicerea utilizării capcanelor de picior și a importului de blănuri și produse obținute din animale capturate prin utilizarea capcanelor de picior sau a altor tipuri de capcane care nu sunt conforme cu standardele internaționale și a Regulamentului Consiliului (CE) nr. 338/97 privind protecția speciilor de floră și faună sălbatică prin reglementarea comerțului cu acestea, cu modificările și completările ulterioare, trebuie creat cadrul instituțional și sancțiunile pentru încălcarea prevederilor conținute în acestea. A se vedea și: Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011 pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România; Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România (M.Of. nr. 18/26 ian. 1991) www.mmediu.ro/beta/domenii/protecia-naturii-2/arii-naturale-protejate/ - consultat la data de 12 octombrie 2018.

³⁸Articolul 8 1. Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii și a Resurselor sale va îndeplini funcțiile biroului permanent ce decurg din prezenta convenție, până în momentul în care o alta organizație (sau guvern) va fi desemnată, printr-o majoritate de două treimi a tuturor părților contractante, să preia aceste obligații. 2. Funcțiile biroului permanent sunt, printre altele: a) să ajute la convocarea și organizarea conferințelor menționate la art. 6; b) să dețină lista zonelor umede de importanță internațională și să primească de la părțile contractante informațiile prevăzute la paragraful 5 al art. 2 privind toate suplimentările, extinderile, suprimările sau diminuările referitoare la zonele umede înscrise pe listă; c) să primească de la părțile contractante informațiile prevăzute conform paragrafului 2 al art. 3 privind toate modificările ecologice care survin la nivelul zonelor umede înscrise pe listă; d) să comunice tuturor părților contractante toate modificările privind lista sau toate schimbările privind caracteristicile zonelor umede înscrise și să ia măsuri pentru ca aceste probleme să fie discutate la conferința următoare; e) să informeze partea contractantă interesată asupra recomandărilor conferințelor în ceea ce privește modificările listei sau schimbările survenite în caracteristicile zonelor umede înscrise.

³⁹Articolul 4.

fauna⁴⁰ este supusă unor atacuri fără precedent⁴¹. Într-adevăr, dezvoltarea societății umane a dus la dispariția multor specii și implicit la îngustarea zestrei genetice a biosferei, fenomenul luând amploare astfel încât, în prezent, numeroase specii sunt amenințate cu extincția⁴².

Datele statistice sunt profund alarmante, astfel, „în ultimele două veacuri mai multe sute de specii de păsări, mamifere, batracieni și reptile, mii de specii de vegetale și zeci de mii de specii de insecte au dispărut, ritmul extincției s-a accelerat de 1.000-10.000 de ori ca urmare a activității omului, ajungându-se la o diminuare a biodiversității cu circa 27.000 specii pe an”⁴³.

Cauzele dispariției speciilor sunt: acțiunea omului în transformarea mediului natural, mai ales a covorului vegetal, prin înlocuirea bogăției de esențe ale pădurii, cu doar câteva specii domestice, care cresc pe câmpii sau pășuni, are ca efect imediat dispariția faunei cauzată de sărăcirea vegetației⁴⁴; vânătoarea, dacă primii oameni vânau spre a-și satisface trebuințele de hrană și de a se îmbrăca, ulterior vânătoarea a dus la adevărate masacre, determinate fie de dorința de a apăra recoltele împotriva ierbivorelor sau a animalelor de pradă, fie de dorința de câștig material⁴⁵ sau, mai nou, de dorința de distracție⁴⁶; exploatarea excesivă, paralel cu extinderea suprafeței terenurilor pentru agricultură⁴⁷; ploile acide și, în general, poluarea aerului ca și distrugerea nesăbuită a pădurilor au reacții în lanț, o specie trage altele după ea, cu consecințe nebănuite de om câtă vreme acesta dispune, cu privire la structura biologică a Pământului doar de cunoștințe accidentale și incomplete; fenomenele naturale devastatoare,

⁴⁰Fauna reprezintă totalitatea speciilor de animale dintr-o regiune sau pe globul pământesc, în ansamblu, și într-o perioadă dată. Putem distinge: fauna domestică, alcătuită din animalele domestice, fauna cinegetică, alcătuită din animalele de interes vânătoresc și fauna sălbatică, alcătuită din animalele sălbatice, fiecare categorie având regimul său juridic de protecție. Protecția faunei poate fi asigurată prin protejarea speciilor înseși, cât și prin protejarea mediului în care trăiesc. A se vedea: D. Dănișor, *Le droit au développement comme droit de l'homme*, La Revue des sciences juridiques nr. 28/2003; D. Dănișor, A.I. Dușcă, *Dreptul la dezvoltare durabilă*, LDMD 5/2017, Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, p. 475-483.

⁴¹M. Duțu, *Dicționar de drept al mediului*, Ed. Economică, București, 2000 p. 91.

⁴²A se vedea: M. Holdgate, *The green Web: a union for world conservation*, IUCN, Earthscan, London, 1999; R. Khedir, *Les Aires protégées en Tunisie*, Institut Naval de Tunis, Tunisie, 2002, p.8; M. Conan, *Découvertes et invention du Yellowstone, esquisse de l'histoire de la création d'une culture visuelle aux Etats Unis*, in *Protection de la nature, Histoire et idéologie, de la nature à l'environnement*, L'Harmattan, Paris, 1985, pp.175-192; B. Charpentier, *La Méditerranée blessée. La Mer malade de la Terre*, Ed. Glénat, Grenoble, 1992, pp.1-173; C. Impériali, *L'effectivité du droit international de l'environnement: Contrôle de la mise en œuvre des conventions internationales*, Paris, Economica, 1998, pp.1-291; L. Tracewski, și alții, *Toward quantification of the impact of 21st-century deforestation on the extinction risk of terrestrial vertebrates*, *Conserv. Biol.* Nr.30/2016, pp.1070-1079; P. Kareiva, S. Watts, R. McDonald, T. Boucher, *Domesticated nature: shaping landscapes and ecosystems for human welfare*, *Science* nr.316/2007, pp.1866-1869; J. Barlow, și alții, *Anthropogenic disturbance in tropical forests can double biodiversity loss from deforestation*, *Nature* nr.535/2016, pp.144-147.

⁴³Iar schimbarea climei riscă să accelereze de o manieră inedită pierderea de biodiversitate, astfel încât, până în anul 2050 să fie decimate până la un sfert din speciile existente. M. Duțu, *Tratat de dreptul mediului*, ed. a III-a, Ed. C.H. Beck, București, p. 567.

⁴⁴Căci dispariția anumitor esențe vegetale condamnă la foame o multitudine de mamifere și păsări. A se vedea E. Bonnefous, *Omul sau natura?*, Ed. Politică, București, 1976, p. 40.

⁴⁵Vânarea anumitor animale – pentru că oferă mărfuri căutate, pielea crocodililor, fildeșul elefanților, blănurile castorilor, vizonilor, șinșilelor, pielea puilor de focă sau de jder, penele anumitor păsări din Pacific – a dus la dispariția unor specii. *Idem*, p. 47.

⁴⁶E. Bonnefous amintează că Franța număra 2.000.000 de vânători, număr ce se îmbogățește anual cu 10.000 (*op. cit.*, p. 60).

⁴⁷Bizonii, care acopereau în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, vaste teritorii ale Americii de Nord, numărând 75.000.000 exemplare, au fost vânați nu doar ca urmare a extinderii terenurilor agricole, dar și din motive gastronomice și pentru oase, care se puteau transforma în îngrășămintă sau cărbune animal și mai ales pentru a-i lipsi pe indieni de hrană și de a-i putea astfel domina. *Idem*, p. 50. A se vedea și L. Brown, W. Chaudler, Ch. Flavin, C. Pollock, S. Postel, Ed. Wolf, *Probleme globale ale omenirii*, Ed. Tehnică, București, 1988, p. 183.

cum este cazul marelui incendiu de pădure, care a durat trei luni, la începutul anului 1983, în Kalimantan (Borneo), Indonezia, ocazie cu care au ars 3,5 milioane de hectare de pădure⁴⁸.

Un raport relativ recent al UNEP (Programul Națiunilor Unite pentru Mediu) și INTERPOL⁴⁹ evaluează criminalitatea contra mediului ca fiind pe locul patru al activităților ilicite internaționale, generatoare de profit criminal, după traficul de stupefiante, contrafaceri și traficul de ființe umane.⁵⁰ Studiile arată că această criminalitate este pe cât de gravă, pe atât de puțin cunoscută, rar urmărită și sporadic pedepsită de autoritățile naționale competente⁵¹. Așa se face că valoarea estimată a criminalității ecologice este de 258 miliarde USD, dintre care 10-12 miliarde de USD ar proveni din activități ilicite legate de deșeuri, traficul cu animale rare sau aflate pe cale de dispariție. Mai clar, infracțiunile de mediu – anume, comerțul ilegal cu specii ale vieții sălbatice, criminalitatea în domeniul forestier, exploatarea și vânzarea ilegală a mineralelor, pescuitul ilegal, traficul cu deșeuri periculoase, fraudă cu credite de carbon – cresc de 2-3 ori mai repede decât PIB-ul mondial⁵². Printre *cauze*, raportul citat reține legile permissive și faptul că forțele de securitate, și așa insuficiente, suferă de subfinanțare cronică⁵³; aceasta oferă posibilitatea rețelelor infracționale organizate și grupurilor rebele armate să se îmbogățească, grație unui comerț care alimentează conflicte, să devasteze ecosisteme și să amenințe speciile sălbatice pe cale de dispariție. O altă cauză este *corupția*, cu care fenomenele criminalității contemporane își potentează reciproc acțiunea și efectele⁵⁴. Mai mult, rețelele de crimă organizată transnaționale se servesc de criminalitatea de mediu în scopul de a „spăla” banii proveniți din traficul de droguri⁵⁵. Grupurile infracționale transnaționale sunt implicate în traficul de deșeuri și produse chimice periculoase, folosindu-se adeseori de „etichetajul înșelător” în scopul de a scăpa controlului

⁴⁸L. Brown afirmă că și acest fenomen natural a fost cauzat tot de factorul uman; prin despăduririle provocate de om s-a ajuns nu numai la secetă, dar și la modificarea calității apelor de coastă, și totodată se pare că s-a schimbat cursul curenților atmosferici din zonă, ducând la amplificarea secetei, *op. cit.*, p. 187 și 188.

⁴⁹*The rise of environmental crime, A growing threat to natural resources, Peace, Development and Security*, 4 iunie 2016. https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/7662/-The_rise_of_environmental_crime_A_growing_threat_to_natural_resources_peace%2C_development_and_security-2016environmental_crimes.pdf.pdf?sequence=3&isAllowed=y - consultat la data de 13 noiembrie 2018.

⁵⁰ Ph.Williams, *Crime, Illicit Markets, and Money Laundering*, In *Managing Global Issues: Lessons Learned*, edited by P.J. Simmons; Chantal de Jonge Qudraat. Washington DC: Carnegie Endowment for International Peace, 2001; J.Scanlon, *Addressing the Nexus between Illegal Wildlife and Forestry Trade and Corruption*, In *Corruption and illegal trade in wildlife* 6th Session of the Conference of the Parties to the UN Convention Against Corruption (UNODC Special High-level Event). St Petersburg, 2015; Y.Scanlon, J.Fedotov, *Wildlife Crime Ranks among Trafficking in Drugs, Arms and Humans: An Economic Crime Perpetrated by Criminal Syndicates in the Most Remote Regions, Exploiting Local People and Lax Laws*. https://cites.org/eng/news/sg/2013/20130926_wildlife_crime.php - consultat la data de 13 noiembrie 2018.

⁵¹ A.Lazăr, M.Duțu, E.G.Hosu, A.Duțu, *Apărarea mediului și a fondului forestier prin dreptul penal*, Ed. Academiei Române, Ed.Universul Juridic, 2016, p.9. http://www.mpublic.ro/ro/content/c_15_11_2016 - consultat la data de 13 noiembrie 2018.

⁵²*Idem*.p. 10.

⁵³ G.Brad, M.Scott, J.Carpenter, C.Reed, *Translocation as a Species Conservation Tool: Status and Strategy*, *Science* - 245, no. 4917/04 August 1989, pp. 477 - 80.

⁵⁴ A se vedea și: E.Knapp, *Why Poaching Pays: A Summary of Risks and Benefits Illegal Hunters Face in Western Serengeti, Tanzania*, *Tropical Conservation Science* 5, no. 4/2012, pp.434-45; J.Krutilla, *Conservation Reconsidered*, *The American Economic Review* 57, no. 4/September 1967, pp.777-786; P.A.Lindsey, G.Balme, M. Becker, C.Begg, C.Bento, C.Bocchino, A.Dickman, *The Bushmeat Trade in African Savannas: Impacts, Drivers, and Possible Solutions*, *Biological Conservation* no.160/Apr 2013, pp.80-96; List, IUCN Red. “Asian Elephant: *Elephas Maximus*.” <http://support.iucnredlist.org/species/asian-elephant-> consultat la data de 13 noiembrie 2018.

⁵⁵http://www.mpublic.ro/ro/content/c_15_11_2016; Discursul domnului Augustin Lazăr, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție la Conferința Națională ”Apărarea mediului și a fondului forestier prin dreptul penal”<https://www.juridice.ro/.../Discurs-PG-Conferința-Națională-Apărarea-mediului-și-a-fond>

organismelor chemate să aplice legea⁵⁶. Este evident că o atare complexitate a fenomenului amintit cere o intervenție publică interdisciplinară susținută împotriva rețelelor criminale organizate în domeniu, inclusiv pe calea cooperării transfrontaliere⁵⁷.

Problema dispariției sau reducerii anumitor specii, având mai multe cauze, are mai multe soluții. Mai întâi, ar fi de menționat soluția oferită de publicul indignat de cruzimea vânătorii, cum este cazul puilor de focă⁵⁸, de micșorarea populațiilor și certa piraterie. Soluția a constat nu doar în realizarea de colecte⁵⁹ pentru achiziționarea de teritorii pentru a le transforma în rezervații, dar și prin acțiunile de boicot, din partea blănarilor și a cumpărătorilor. Apoi, în ceea ce privește speciile de plante pierdute sau aflate pe cale de dispariție este de amintit crearea băncilor de gene sau de germoplasme, țesuturi, organe, butuci, semințe sau planta însăși, în care la temperaturi scăzute 100-200 C sunt conservate sute de mii de specii⁶⁰. În fine, parcurile naționale, rezervațiile private sau de stat, de mari întinderi sau limitate pe 50 până la 100.000 ha în zone de savană, cazul continentului african sau în zone montane, cum este cazul parcurilor europene, au ca rol protejarea întregului mediu natural delimitat⁶¹.

⁵⁶ A se vedea și: C.Luttrell, K.Obidzinski, M.Brockhaus, E.Muharrrom, E.Petkova, A.Wardell, J.Halperin, *Lessons for Redd+ from Measures to Control Illegal Logging in Indonesia*, In Working paper 74: UNODC; CIFOR, 2011; M.Magrath, P.Goncalves, M.Panjer, T.S.Greenberg, B.William, *Justice for Forests: Improving Criminal Justice Efforts to Combat Illegal Logging*, Washington DC: World Bank, 2012; M.Twinamatsiko, J.Baker, M.Harrison, M.Shirkhorshidi, R.Bitariho, M.Wieland, S.Asuma, E.J.Milner-Gulland, Ph.Franks, D.Roe, *Linking Conservation, Equity and Poverty Alleviation: Understanding Profiles and Motivations of Resource Users and Local Perceptions of Governance at Bwindi Impenetrable National Park, Uganda*, London: International Institute for Environment and Development 2014; C.Nellemann, I.Rucevska, *Waste Crime – Waste Risks: Gaps in Meeting the Global Waste Challenge, in A Rapid Response Assessment*, (Nairobi and Arendal: United Nations Environment Programme and GRID-Arendal); *The Global E-Waste Monitor – 2014*, (Bonn, Germany: United Nations University; IAS-SCUCLE); *Waste Crime - Waste Risks: Gaps in Meeting the Global Waste Challenge* <http://web.unep.org/ourplanet/september-2015/unep-publications/waste-crime-waste-risks-gaps-meeting-global-waste-challenge-rapid> - consultat la data de 13 noiembrie 2018.

⁵⁷ A.Lazăr, M.Duțu, E.G.Hosu, A.Duțu, *Apărarea mediului și a fondului forestier prin dreptul penal*, Ed. Academiei Române, Ed.Universul Juridic, 2016, p.10. http://www.mpublic.ro/ro/content/c_15_11_2016; Discursul domnului Augustin Lazăr, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție la Conferința Națională ”Apărarea mediului și a fondului forestier prin dreptul penal”<https://www.juridice.ro/.../Discurs-PG-Conferința-Națională-Apărarea-mediului-și-a-fond>

⁵⁸ A se vedea E. Bonnefous, *op. cit.*, p. 65 și 66; T.Newbold, și alții, *Has land use pushed terrestrial biodiversity beyond the planetary boundary ? A global assessment*, Science no.353/2016, pp.288–299; I.Robert, T.McDonald, M.Timothy, *Global development and the future of the protected area strategy*, Biological Conservation, Volume 144/January 2011, pp. 383-392, în Clinton N. Jenkins, Lucas Joppa, *Expansion of the global terrestrial protected area system*, Biological Conservation, Volume 142/ October 2009, pp. 2166-2174; R. DeFries, K.Krithi, K.Karant, S.Pareeth, *Interactions between protected areas and their surroundings in human-dominated tropical landscapes*; Biological Conservation, Volume 143/December 2010, pp.2870-2880; T. O’Riordan, *Learning from Success and Failure in the Management of Protected Areas*, GAIA - Ecological Perspectives for Science and Society, Volume 17/2008, pp. 81-81; G.Sigmar, *Protected Areas, Biodiversity, and Sustainable Development* pp. 84-85, portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/2004-002.pdf; Fr. Ducarme, *Les aires protégées à l’épreuve de la réalité*, sur *Société Française d’Écologie*, 25 novembre 2017<https://www.sfecologie.org/regard/r76-nov-2017-f-ducarme-resort-effect/> - consultat la data de 13 noiembrie 2018.

⁵⁹ De către organizații create pentru apărarea focilor. *Idem*, p. 66

⁶⁰ Prima astfel de bancă a fost creată în anii ’60, în America, la Fort Collins. Au urmat sub impulsul F.O.A., în anii ’70, alte astfel de „dormitoare vegetale” care în anii ’80 ajunseseră la 43. A se vedea S. Țurlea, *S.O.S. Natura în pericol*, Ed. Politică, București, 1989, p. 145 și 146.

⁶¹ J.Ervin, K. J. Mulongoy, K. Lawrence, E. Game, D. Sheppard, P. Bridgewater, G. Bennett, S.B. Gidda, P. Bos. *Making Protected Areas Relevant: A guide to integrating protected areas into wider landscapes, seascapes and sectoral plans and strategies*, CBD Technical Series No. 44/2010, Montreal, Canada: Convention on Biological Diversity, pp.94-99.